

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 26.novembar 2020. godine
Ref. br.:AGJ 1642/20

PRESUDA

u

slučaju br. KI209/19

Podnosilac

Memli Krasniqi

**Ocena ustavnosti presude Apelacionog suda Kosova
Ka. br. 664/2019 od 5. avgusta 2019. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Memli Krasniqi (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa Artan Qerkini, advokat u Udruženju advokata "Sejdiu & Qerkini" sh.p.k iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost presude Apelacionog suda Kosova Ka. br. 664/2019 od 5. avgusta 2019. godine u vezi sa odlukom Agencije za borbu protiv korupcije br. AKK-03-02-821/18 od 15. avgusta 2018. godine.
3. Podnosilac zahteva traži uvođenje privremene mere protiv presude Apelacionog suda Kosova Ka. br. 664/2019 od 5. avgusta 2019. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude, kojom se navodi da su podnosiocu zahteva povređena osnovna prava i slobode zagarantovane članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6 (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 22. novembra 2019. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 27. novembra 2019. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Remzije Istrefi-Peci za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Selvete Gërxhaliu-Krasniqi (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Radomir Laban.
8. Dana 23. januara 2020. godine, podnosilac zahteva je obavešten o registraciji zahteva i kopija zahteva je dostavljena Apelacionom sudu Kosova.
9. Dana 17. juna 2020. godine, Sud je tražio od Osnovnog suda u Prištini da podnese kompletan dosije u vezi sa zahtevom br. KI209/19.
10. Dana 29. jula 2020. godine, Osnovni sud u Prištini je podneo kompletan dosije u vezi sa zahtevom br. KI209/19.
11. Dana 5. novembra 2020. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo je Sudu prihvatljivost zahteva kao i povredu prava na pravično i nepristrasno suđenje, kako je to zagarantovano članom 31 Ustava a u vezi sa članom 6 (1) EKLJP-a.

Pregled činjenica

12. Dana 15. avgusta 2018. godine, Agencija za borbu protiv korupcije (u daljem tekstu: ABPK) je odlukom AKK-03-02-821/18, utvrdila: (i) postoji sukob interesa u razmotrenom slučaju sa br. AKK.-03-02-821/18 za podnosioca zahteva, poslanik Skupštine Republike Kosovo i ujedno potpredsednik Olimpijskog komiteta Kosova (u daljem tekstu: OKK); (ii) ABPK obaveštava predsednika Skupštine i zahteva pokretanje zakonskog postupaka protiv njega; (iii) ABPK će tražiti pokretanje postupka za prekršaje od strane nadležnog suda; (iv) sve odluke koje donese ABPK u vezi sa sukobom interesa objavljuju se na službenoj internet stranici ABPK-a.
13. U gore navedenoj odluci, ABPK je obrazložio: (i) da podnosilac zahteva vrši funkciju poslanika u skladu sa Zakonom br. 03/L-111 o pravima i odgovornostima poslanika, dok mesto prvog potpredsednika Olimpijskog komiteta Kosova vrši na osnovu Olimpijskog komiteta, koji funkcioniše prema odredbama Zakona 2003/24 o sportu, Zakonu br. 04/L-075 o izmenama i dopunama Zakona br. 2003/24 o sportu; (ii) ABPK je dostavio dopis upozorenja podnosiocu zahteva (AKK-DPK-03-02/1642/18) kojim je utvrđeno da je istovremeno vršenje funkcije poslanika u Skupštini Kosova i prvog potpredsednika Olimpijskog komiteta zabranjeno prema Zakonu br. 06/L-011 o sprečavanju sukoba interesa pri vršenju javne funkcije; (iii) od podnosioca zahteva se tražilo da podnese ostavku sa jedne funkcije u zakonskom roku, u suprotnom, ABPK je obavezan da postupi u skladu sa Zakonom br. 06/L-011 o sprečavanju sukoba interesa pri vršenju javne funkcije; i da (iv) uprkos zakonskom roku koji je dao ABPK, podnosilac zahteva nije preduzeo mere kako bi izbegao stanje sukoba interesa u vršenju javne funkcije.
14. Dana 22. avgusta 2018. godine, ABPK je podneo zahtev za početak prekršajnog postupka pred Osnovnim Sudom u Prištini-Opšti departman-Odeljenje za prekršaje (u daljem tekstu: Osnovni sud), zbog osnovane sumnje da je podnosilac zahteva u suprotnosti sa članom 14, stav 1 Zakona br. 06/L-011 o sprečavanju sukoba interesa, istovremeno vršio funkcije poslanika u Skupštini Kosova i prvog potpredsednika Olimpijskog Komiteta Kosova.
15. Dana 5. juna 2019. godine, Osnovni sud je rešenjem K. br. 2608/19, odlučio da zbog nedostataka dokaza okonča prekršajni postupak obustavljanjem protiv podnosioca zahteva. Osnovni sud je, između ostalog, obrazložio: (i) u skladu sa članom 6. Zakona br. 06/L-011 o sprečavanju sukoba interesa, sukob interesa nastaje u situaciji kada zvaničnik ima privatni interes koji utiče, može da utiče ili izgleda da utiče na nepristrasno i objektivno obavljanje njegovih službenih dužnosti; (ii) podnosilac zahteva je član upravnog organa OKK-a, ali nema dokaza da je on lično na izvršnoj funkciji; i da (iii) nema argumenata da OKK prima sredstva direktno od Skupštine, stoga, u odsustvu dokaza obustavlja se prekršajni postupak.
16. Neodređenog datuma, ABPK je uložio žalbu protiv gore navedene odluke Osnovnog suda pred Apelacionim sudom i istakao: (i) da postoji sumnja da je podnosilac zahteva, kao visoki zvaničnik, upao u sukob interesa, jer kao poslanik u Skupštini Kosova u isto vreme vrši i dužnost prvog potpredsednika OKK-a; (ii)

ABPK je dostavio dopis upozorenja podnosiocu zahteva i obavestio da je upao u sukob interesa prema članu 14, stav 1 Zakona br. 06/L-011 o sprečavanju sukoba interesa; i da (iii) se tražilo od podnosioca zahteva da podnese ostavku na jednu funkciju, ali on nije preduzeo mere koje je tražio ABPK.

17. Dana 5. avgusta 2019. godine, Apelacioni sud je, presudom Ka. br. 664/2019, usvojio, kao osnovanu, žalbu ABPK-a i preinačio rešenje Osnovnog suda K. br. 2609/2018 od 5. juna 2019. godine, tako da se okrivljenom (podnosiocu zahteva) za prekršaj iz člana 14, stav 1 sankcionisan prema članu 23, stav 1 tačka 1.1 Zakona br. 06/L-011 o sprečavanju sukoba interesa, izriče novčana kazna od 1.500 (hiljadu petsto) evra, koju će platiti u roku od 15 dana od dana prijema ove presude, u suprotnom, izrečena novčana kazna će se naplatiti prema članu 164.3 ZP-a.
18. Apelacioni sud je, između ostalog, obrazložio: (i) Osnovni sud nije pravilno ocenio dokaze koje su parničari izveli i podneli; (ii) obrazloženje Osnovnog suda je kontradiktorno i konfuzno, zato što stvar suđenja nije zaključivanje ugovora ili primanje sredstava; (iii) pitanje suđenja je da li je okrivljeni (podnosilac zahteva) upao u sukob interesa tokom vršenja svojih funkcija; (iv) bez sumnje se utvrđuje da je podnosilac zahteva poslanik Skupštine Kosova, u isto vreme vrši i dužnost prvog potpredsednika Nevladine organizacije OKK-a; (v) u međuvremenu, na osnovu člana 6. Zakona br. 06/L-011 o sprečavanju sukoba interesa u poglavlju [Izvršni odbor] čine: tačka i) predsednik, tačka ii) prvi potpredsednik (položaj podnosioca zahteva), bez sumnje da okrivljeni (podnosilac zahteva) u OKK-u drži rukovodeći položaj i dok je istovremeno i poslanik Skupštine Kosova, on je svojim postupcima postupao u suprotnosti sa članom 14.1 Zakona br. 06/L-011 o sprečavanju sukoba interesa.
19. Apelacioni sud je dodao *“Kao posledica gore naglašenog, veće je PREINAČILO pobijeno rešenje, tako da je za izvršeno prekršajno delo iz člana 14., stav 1., sankcionisano po članu 23., stav 1., tačka 1. 1. Zakona o Sprečavanju sukoba interesa tokom obavljanja javnih funkcija, shodno članu 31. ZP-a, izrekao novčanu kaznu u iznosu od 1.500 € (hiljadupetsto evra), uzimajući u obzir sve činjenice i okolnosti u kojima je izvršeno prekršajno delo, ubeđen da će se izrečenom novčanom kaznom postići cilj kazne, tako da okrivljeni ubuduće ne izvrši druga ista ili slična prekršajna dela”*.
20. Apelacioni sud nije obavestio podnosioca zahteva u vezi sa žalbom ABPK-a protiv Rešenja Osnovnog suda u Prištini K. br. 2608/19, od 5. juna 2019. godine, i, samim tim, Apelacioni sud je samo razmotrilo žalbene navode ABPK-a ali ne i argumente podnosioca zahteva.
21. Apelacioni sud je takođe naveo da protiv njegove presude nije dozvoljena žalba.

Navodi podnosioca

22. Podnosilac zahteva navodi da su mu povređena osnovana prava i slobode zagarantovane članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6 (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a.
23. Podnosilac zahteva navodi: *“Načelo jednakosti oružja i kontradiktornosti je našlo opširni izražaj u zakonodavstvu ESLJP-a i Ustavnog suda ne samo u krivičnim stvarima nego i u građanskim i prekršajnim stvarima. Tako da je navedeno zakonodavstvo naglasilo da načelo redovnog sudskog postupka sadrži kao svoj element i pravo svake stranke da bi bila prisutna na sudskoj sednici. Ustavno zakonodavstvo i praksa ESLJP su odredili standarde i za učešće na suđenju sa ciljem da se stvaraju mogućnosti svakoj stranki da bi delotvorno branila pravo koje se navodi da je povređeno”*.
24. Podnosilac zahteva navodi: *“U ovom slučaju, Apelacioni sud je na flagrantan način povredio pravo podnosioca da bude ravnopravan u odnosu na protivničku stranu a takođe je povredio i pravo podnosioca da bude saslušan u vezi žalbenih navoda protivničke strane. U predmetu podnosioca, Apelacioni sud uopšte nije obavestio podnosioca da je protivnička strana u prekršajnom postupku (Agencija protiv korupcije) podnela žalbu protiv rešenja prvostepenog suda, kojim je odbijen njihov zahtev, a što više podnosiocu nije uopšte pružena mogućnost da odgovori na žalbene navode suprotničke strane (APK)”*.
25. Podnosilac zahteva dalje dodaje: *“Apelacioni sud je saslušao samo navode jedne strane, dok podnosiocu zahteva nije pružena mogućnost da obavi njegovu odbranu pred sudom predstavljajući svoje dokaze i argumente oko predmeta zahteva kao i oko navoda druge strane na suđenju”*.
26. Podnosilac zahteva navodi: (i) da nije bio obavešten da je protiv odluke Osnovnog suda, koja je bila za njega povoljna, protivnička strana (ABPK) uložila žalbu Apelacionom sudu; (ii) Apelacioni sud je saslušao samo navode jedne strane (ABPK), dok podnosilac zahteva nije dobio priliku da iznese svoje dokaze i argumente u vezi sa predmetom zahteva i navodima druge strane u postupku (ABPK); i da, (iii) pravo na pravično suđenje takođe uključuje shvatanje da obe strane u postupku imaju pravo na informacije o činjenicama i argumentima protivničke strane.
27. U prilog svojim navodima, podnosilac zahteva se poziva na presude Suda u slučajevima KI103/10 i KI108/10.
28. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da se (i) njegov zahtev proglasi prihvatljivim; (ii) da se utvrdi da je Apelacioni sud povredio član 31. Ustava i član 6. EKLJP-a; iii) da proglasi ništavom presudu Apelacionog suda; (iv) da naloži vraćanje slučaja na presuđivanje; i (v) da utvrdi bilo koju drugu pravnu meru koja se oceni pravno osnovanom i obrazloženom.

Relevantne zakonske odredbe

Zakon o prekršajima br. 05/L-087

POGLAVLJE XVII DOSTAVLJANJE DOPISA

Član 79

Način dostavljanja

2. Pozivi za saslušanje ili za istraživanje odnosno za pismeno davanje odbrane, kao i za sve odluke iz čijih dostava teče rok za žalbu, dostavljaju se lično okrivljenom, na isti način se odluke dostavljaju i oštećenom za koje od dana dostavljanja teče rok za žalbu.

Član 77

Vrste i saopštavanje odluka

1. Odluke u prekršajnom postupku sud donosi u obliku:

1.1. presude;

1.2. rešenja, i;

1.3. naredbe.

Član 124

Donošenje presude

1. Prekršajni postupak završava se donošenjem osuđujuće ili oslobađajuće presude, rešenja kojim se postupak obustavlja ili rešenja kojim se maloletnom učiniocu prekršaja izriče vaspitna mera.

Član 126

Rešenje o okončanju prekršajnog postupka

1. Prekršajni postupak se okončava rešenjem kada se utvrdi:

[...]

1.8. da nema dokaza da je okrivljeni izvršio prekršaj“.

Ocena prihvatljivosti zahteva

29. Sud prvo razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti, propisane Ustavom, navedene Zakonom i dalje određene Poslovníkom.

30. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

(7) Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

31. Pored toga, Sud se takođe poziva na uslove prihvatljivosti, kao što su propisani u Zakonu. U tom smislu, Sud se poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47
[Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48
[Tačnost podneska]

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49
[Rokovi]

„Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”.

32. Što se tiče ispunjenja uslova prihvatljivosti kao što je gore navedeno, sud ocenjuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana i osporava akt javnog organa, odnosno presudu Apelacionog suda Ka. br. 664/2019 od 5. avgusta 2019. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva propisana zakonom. Podnosilac zahteva je takođe naglasio osnovna prava i slobode za koje navodi da su mu povređena u skladu sa članom 48. Zakona i podneo je zahtev u roku koji je propisan u članu 49. Zakona.

33. Međutim, pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, propisane u pravilu 39 [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika. Stav 2, pravila 39 Poslovnika propisuje uslove na osnovu kojih Sud može da

razmatra zahtev, uključujući uslov da zahtev ne bude očigledno neosnovan. Tačnije, pravilo 39 (2) propisuje:

“Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.

34. Nakon ispitivanja žalbi i primedbi podnosioca zahteva, Sud smatra da zahtev pokreće ozbiljna pitanja činjenica i zakona koje su takve složenosti da njihovo određivanje mora da zavisi od razmatranja merituma. Zahtev, stoga, ne može da se smatra kao očigledno neosnovan u smislu pravila 39 (2) Poslovnika, i nije stvorena nijedna druga osnov da se proglasi neprihvatljiv (vidi: na primer slučaj ESLJP-a, *A i B protiv Norveške*, presuda od 25. novembra 2016. godine, stav 55).
35. Shodno tome, Sud proglašava zahtev prihvatljivim.

Meritum zahtev

36. Sud podseća da podnosilac zahteva navodi povredu svojih prava zagarantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a.
37. Podnosilac zahteva u suštini tvrdi da je načelo „jednakosti oružja“ povređeno na njegovu štetu zbog (i) toga što nije bio obavešten da je protiv odluke Osnovnog suda, koja je za njega bila povoljna, protivnička strana (ABPK) uložila žalbu Apelacionom sudu; (ii) Apelacioni sud je saslušao samo navode jedne strane (ABPK), dok podnosilac zahteva nije dobio priliku da iznese svoje dokaze i argumente u vezi sa predmetom zahteva i navodima druge strane u postupku (ABPK); i da, (iii) pravo na pravično suđenje takođe uključuje shvatanje da obe strane u postupku imaju pravo na informacije o činjenicama i argumentima protivničke strane.
38. Sud se poziva na član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, koji propisuje:
- “1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javni.*
- 2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda”.*
39. Sud se takođe poziva na član 6 (1) (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a, koji propisuje:
- “Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona”.*

40. Sud ističe da se pravo na jednakost oružja garantuje članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a i njegova primena je tumačena od strane Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP). Sud je, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, ustavno obavezan da tumači osnovna prava i slobode na osnovu sudske prakse ESLJP-a.
41. Shodno tome, što se tiče tumačenja navoda o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a, Sud će se pozvati na opšta načela konsolidovana sudskom praksom ESLJP-a.

(i) Opšta načela za “jednakost oružja”, kao što su razvijena u sudskoj praksi ESLJP-a

42. Načelo jednakosti oružja je svojstveno širem konceptu pravičnog i nepristrasnog suđenja i usko je povezano sa principom kontradiktornosti postupka (vidi: slučaj ESLJP-a *Regner protiv Republike Češke*, presuda od 19. septembra 2017. godine, stav 146). Uslov „jednakosti oružja“, u smislu „poštene ravnoteže“ između strana, u principu se primenjuje na građanske, kao i na krivične predmete (vidi: slučaj ESLJP-a *Feldbrugge protiv Holandije*, presuda od 7. jula 1987. godine, stav 44).
43. Jednakost oružja znači da se svakoj strani mora pružiti razumna prilika da iznese svoj slučaj - uključujući i svoje dokaze - pod uslovima koja je ne dovodi u značajnu nepovoljnost (*substantialdisadvantage*) u odnosu na drugu stranu (vidi: slučaj ESLJP-a, *DomboBeheer B.V. protiv Holandije*, presuda od 27. oktobra 1993. godine, stav 33).
44. U narednim redovima, predstavimo nekoliko situacija, gde je ESLJP utvrdio povredu načela jednakosti oružja:
- a) Žalba strane nije dostavljena drugoj strani, koja shodno tome, nije imala mogućnost da odgovori (vidi: slučaj ESLJP-a, *Beer protiv Austrije*, presuda od 6. februara 2001. godine, stav 19);
 - b) Rok je prekinut samo za jednu stranu, postavljajući tako, drugu stranu u značajno nepovoljniju situaciju (vidi: slučaj ESLJP-a, *Platakou protiv Grčke*, presuda od 11. januara 2001. godine, stav 48);
 - c) Samo jedan od dva ključna svedoka je dobio dozvolu za saslušanje (vidi: *DomboBeheer B.V. protiv Holandije*, gore citiran, stavovi 34-35);
 - ç) Protivna strana je uživala značajnu naklonost u pogledu pristupa relevantnim informacijama, zauzela je dominantnu poziciju u postupku i izvršila je značajan uticaj na ocenu suda (vidi: slučaj ESLJP-a, *Yvon protiv Francuske*, presuda od 24. aprila 2003. godine, stav 37).
 - d) Nepružanje pravne pomoći jednoj od strana onemogućilo je njima da efektivno predstave svoj slučaj u odnosu na bogatijeg protivnika (vidi: slučaj

ESLJP-a, *Steel i Morris protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 15. februara 2005. godine, stav 72).

45. ESLJP je utvrdio da kriterijumi „pravde“ zagaranтовани članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a pokrivaju postupak u celini, a pitanje da li je neko lice dobilo „pravično“ suđenje ispituje se kumulativnom analizom u svim fazama, a ne samo u određenom incidentu ili proceduralnom nedostatku, i kao rezultat toga, nedostaci u jednoj fazi mogu se ispraviti u kasnijoj fazi (vidi, na primer, *Monnell i Morris protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, gore citirano, stavovi 55-70).
46. Nedopustivo je da jedna strana podnosi podneske (*submissions*) sudu bez znanja druge strane, a protiv kojih poslednje navedena nije imala priliku da komentariše. Na stranama je da ocene da li podnesak zaslužuje odgovor (*reaction*). (Vidi: slučaj ESLJP-a, *APEH Üldözötteinek Szövetsége i drugi protiv Mađarske*, presuda od 5. oktobra 2005. godine, stav 42).
47. U slučajevima kada se organi gonjenja bave privatnim licem, organi gonjenja mogu imati privilegovani položaj opravdan zaštitom vladavine zakona. Međutim, ovo ne bi trebalo da dovede do toga da jednu stranu u građanskom postupku dovedu u preterano nepovoljan položaj u odnosu na organe gonjenja (vidi: slučaj ESLJP-a, *Stankiewicz protiv Poljske*, presuda od 6. aprila 2006. godine, stav 68).

(i) Primena opštih načela u okolnostima ovog slučaja

48. Sud ponovo ističe centralni navod podnosioca zahteva: (i) da nije bio obavešten da je protiv odluke Osnovnog suda, koja je bila za njega povoljna, protivnička strana (ABPK) uložila žalbu Apelacionom sudu; (ii) Apelacioni sud je saslušao samo navode jedne strane (ABPK), dok podnosilac zahteva nije dobio priliku da iznese svoje dokaze i argumente u vezi sa predmetom zahteva i navodima druge strane u postupku (ABPK); i da, (iii) pravo na pravično suđenje takođe uključuje shvatanje da obe strane u postupku imaju pravo na informacije o činjenicama i argumentima protivničke strane.
49. U ovom slučaju, Sud ocenjuje da nije njegova dužnost da *in abstracto* oceni procesne i materijalne pravne odredbe koje važe za rešavanje slučaja podnosioca zahteva. Glavni zadatak Suda u ovom slučaju je da utvrdi da li je poštovano načelo „jednakosti oružja“ i da li su postupci u celini bili pravični i u skladu sa procesnim garancijama sadržanim u članu 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a.
50. Štaviše, u ovom slučaju, kao opšte pravilo, ocena činjenica u slučaju i tumačenje zakona stvar su samo za redovne sudove, čije su ocene i zaključci u vezi s tim obavezujući za Sud. Međutim, kada je odluka redovnog suda očigledno proizvoljna, Sud je može i treba osporiti. (Vidi: slučaj ESLJP-a, *Sisojeva i drugi protiv Letonije*, presuda od 15. januara 2007. godine, stav 89).
51. Sud želi da pojasni da nije njegova dužnost da ispituje da li su redovni sudovi pravilno tumačili važeći zakon (zakonitost), već će ispitati da li su dotični sudovi u svojim odlukama povredili pojedinačna prava i slobode zaštićene Ustavom

(ustavnost) (vidi: na primer, slučaj Ustavnog suda br. KI72/14, podnositeljka zahteva: *Besa Qirezi*, presuda od 4. februara 2015. godine, stav 65).

52. U ovom slučaju, Sud primećuje da je Apelacioni sud (i) pročitao žalbu podnosioca zahteva uloženu Osnovnom sudu protiv odluke ABPK-a; (ii) izjavu datu od strane podnosioca zahteva na sednici glavnog razmatranja u Osnovnom sudu; (iii) iskaz svedoka BH, predsednik OKK-a; (iv) iskaz svedoka DA, službenik u OKK-u. Apelacioni sud je preinačio rešenje Osnovnog suda K. br. 2609/2018 od 5. juna 2019. godine, utvrđujući da je na osnovu spisa predmeta bez sumnje podnosilac zahteva poslanik Skupštine Kosova, koji ujedno vrši i funkciju prvog potpredsednika Nevladine organizacije OKK-a, i na taj način je postupio u suprotnosti sa članom 14.1 Zakona o suzbijanju sukoba interesa u vršenju javne funkcije (vidi: stav 5 presude Apelacionog suda Ka. br. 664/2019 od 5. avgusta 2019. godine).
53. Sud takođe primećuje da u kompletnom dosijeu zahteva br. KI209/19, a ni u sadržaju osporene presude Apelacionog suda, ne postoji neki dokument koji pokazuje da je podnosilac zahteva obavešten o sudskoj sednici održanoj u Apelacionom sudu na osnovu žalbe ABPK-a.
54. Sud primećuje da podnosilac zahteva nije bio upoznat o žalbi ABPK-a pred Apelacionim sudom i njemu nije pružena prilika da prisustvuje na sudskoj sednici Apelacionog suda da bi odgovorio na žalbu ABPK-a.
55. Pošto je Apelacioni sud preinačio odluku Osnovnog suda koja je išla u korist podnosioca zahteva, Sud smatra da je Apelacioni sud bio zakonski i ustavno obavezan da obavesti podnosioca zahteva o suđenju njegovog slučaja, kako bi se poslednje navedenom dala prilika da odgovori na žalbu ABPK-a.
56. Nepozivanje podnosioca zahteva da prisustvuje na sudskoj sednici Apelacionog suda i njegova nemogućnost da odgovori na žalbu ABPK-a, dovela je podnosioca zahteva u neravnopravan položaj u odnosu na protivničku stranu ABPK, što je rezultiralo povredom načela jednakosti oružja na štetu podnosioca zahteva.
57. Sud smatra da je nedopustivo da jedna strana, ABPK, uloži žalbu Apelacionom sudu bez znanja druge strane, podnosioca zahteva, koju poslednje navedeni nije imao priliku da komentariše. (Vidi: *mutatis mutandis* slučaj ESLJP-a, *APEH Űldözötteinek Szövetsége i drugi protiv Mađarske*, citirano gore, stav 42).
58. Sud takođe smatra da je podnosilac zahteva trebao da pozove Apelacioni sud na sudsku sednicu ne samo da bi znao datum i mesto sudske sednice, već i da bi imao dovoljno vremena da pripremi svoj slučaj i bude prisutan na sudskoj sednici (vidi: slučaj Ustavnog suda br. KI108/10, podnosilac zahteva: *Fadil Selmanaj*, presuda od 6. oktobra 2011. godine, stav 66 i tamo pomenute reference).
59. Na osnovu gore navedenog, Sud utvrđuje da je u ovom slučaju došlo do povrede člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a.

Zahtev za privremenu meru

60. Sud takođe primećuje da podnosilac zahteva traži uvođenje privremene mere protiv presude Apelacionog suda Ka. br. 664/2019 od 5. avgusta 2019. godine, sa obrazloženjem: “[...] zahteva se od ovog poštovanog Suda da uvede privremenu meru, oceni ovaj zahtev kao prihvatljivim, da ustanovi povrede, da proglasi nevažećom presudu Apelacionog suda izazvanu ovim zahtevom, i da vrati slučaj na ponovno odlučivanje”.

61. U tom smislu, Sud se poziva na član 27. [Privremene mere] Zakona, koji propisuje:

“1. Ustavni sud po službenoj dužnosti ili na zahtev stranke može doneti odluku o primeni privremenim merama u odnosu na neko pitanje koje je predmet postupka, ukoliko su te mere neophodne za otklanjanje rizika ili nepopravljive štete, ili je preuzimanje ovakvih privremenih mera u javnom interesu.

2. Trajanje privremenih mera treba biti opravdano i proporcionalno”.

62. Sud ocenjuje da na osnovu sadržaja zahteva rezultira da nisu ispunjeni uslovi za rizik ili nepopravljivu štetu ili da se radi o javnom interesu. Pored toga, Sud je utvrdio povredu proceduralne prirode i nije odlučio da li je podnosilac zahteva imao sukob interesa ili ne.

63. Sud odbija zahtev za uvođenje privremene mere.

Zaključak

64. Sud zaključuje da je u ovom slučaju utvrdio povredu načela jednakosti oružja kao jednu od komponenti opšteg prava na pravično i nepristrasno suđenje koje garantuje procesnu pravdu oličenu u članu 31. Ustava i članu 6. EKLJP-a.

65. Sud naglašava da utvrđivanje povrede člana 31. Ustava i člana 6. EKLJP-a ne prejudicira materijalno rešenje ovog slučaja, odnosno da li je podnosilac zahteva upao u sukob interesa ili ne. To pitanje spada u delokrug i moraju ga rešiti redovni sudovi.

66. Međutim, utvrđivanje povrede člana 31. Ustava i člana 6. EKLJP-a na štetu podnosioca zahteva obavezuje Apelacioni sud da na presuđivanju ove stvari pozove podnosioca zahteva i da mu pruži efikasnu mogućnost da odgovori na žalbu ABPK-a, pronalazeći tako – pravičnu ravnotežu između parničara u skladu sa načelom jednakosti oružja (vidi slučaj ESLJP-a, *Streletz, Kessler i Krenz protiv Nemačke*, Presuda od 22. marta 2001. godine, stav 51).

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 20, 27 i 47. Zakona i pravilima 59 (1) i 66 Poslovnika, na sednici održanoj 5. novembra 2020. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev prihvatljivim;
- II. DA UTVRDI da je došlo do povrede člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa stavom 1, člana 6. [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije o ljudskim pravima;
- III. DA PROGLASI ništavom presudu Apelacionog suda [Ka. br. 664/2019] od 5. avgusta 2019. godine;
- IV. DA VRATI presudu Apelacionog suda [Ka. br. 664/2019] od 5. avgusta 2019. godine na preispitivanje u skladu sa ovom Presudom;
- V. DA NALOŽI Apelacionom sudu da obavesti Sud, u skladu sa pravilom 66 (5) Poslovnika, o merama preduzetim za sprovođenje presude Suda, najkasnije do 3. maja 2021. godine;
- VI. DA ODBIJE zahtev za uvođenje primerene mere;
- VII. DA OSTANE snažno posvećen pitanju, očekujući izvršenje ovog naloga;
- VIII. DA NALOŽI da se ova presuda dostavi stranama i, u skladu sa članom 20.4 Zakona, objavi u Službenom listu;
- IX. DA PROGLASI da ova presuda stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Remzije Istrefi-Peci

Predsednica Ustavnog suda

Arteta Rama-Hajrizi